

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/केस क्र. ८१/२०१८-१९/ ११४

दिनांक: १०.०६.२०१९

आदेश

आदेश केस क्र. ८१ (२०१८-२०१९)

तक्रारदार - में. अरुंधती कलर काटॅन्स
(प्रो. सौ. अरुंधती प्रकाश खजीरे)
ब्लॉक क्र. ६० ते ६८ सेक्टर फेज-II PI
यड्राव ता. हातकणंगले जि. कोल्हापूर

अर्जदार

विरुध्द

- १) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, कोल्हापूर
- २) कार्यकारी अभियंता
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
विभागीय कार्यालय इचलकरंजी
- ३) उपकार्यकारी अभियंता
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
उप विभाग इचलकरंजी "ग्रामिण "

पक्षकार

कोरम:-१.श्री ए.व्ही. देशपांडे, अध्यक्ष
२.श्री. एन.के. ताडे, सदस्य सचिव,
३. ३. श्री. पी. एस. पुजारी, ग्राहक सदस्य,(आजारपणामुळे गैरहजर)

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

आदेश

मी ए.व्ही. देशपांडे अध्यक्ष, ग्राहक तक्रार निवारण मंच, कोल्हापूर, खालीलप्रमाणे निर्णय देत आहे.

10/6

तक्रारदाराने, दाखल केलेली तक्रार खालील प्रमाणे आहे:-

तक्रारदारांनी सन-२००६ मध्ये वितरण कंपनीकडे दिलेल्या वाढिव विज भार मागणीच्या अर्जाला अधीक्षक अभियंता, कोल्हापूर मंडल यांनी पत्र क्रमांक ७९६२ दिनांक १६.०९.२००६ रोजी (ORC (PVT)) प्रमाणे मंजूरी दिलेली असून त्या अंदाजपत्रकांची रक्कम रु. २,७२,९६०/- इतकी आहे. सदरची मंजूरी विज कायदा २००३ आस्तित्वात येणे पूर्वी, तत्कालीन विज मंडळाला जी दिनांक १०.०१.१९८९ व दि. १०.१२.२००१ च्या अधिकारतेनुसार दिलेली मंजूरी असून विद्युत अधिनियम २००३ या कायद्यामध्ये ORC(P) या योजनेला कोणतेच स्थान दिलेले नसताना सदरची मंजूरी देण्यात आलेली आहे. विज कायदा २००३ चे कलम ४३ अन्वये विज जोडणी देण्याकरिता आवश्यक असणारे Infrastructure, DDF (Dedicated Distribution Facility) योजना वगळता, विज वितरण कंपनीनेच उभा करणे आवश्यक आहे. Supply code विनियम दिनांक २०.०१.२००५ तसेच शेड्यूल ऑफ चार्जेस केस क्र. ७०/२००५ मधील महाराष्ट्र राज्य विज आयोगाच्या दिनांक ०८.०९.२००६ च्या निकालानुसार तरतूद आहे. Infrastructure उभे करावयासाठी वितरण कंपनीला लागणारी आर्थिक तरतूद अधिनियम २००३ चे खंड ७ मधील तरतूदीनुसार टॅरिफ मधून करण्यात येत आहे. कायद्याच्या तरतूदीमुळे DDF योजना वगळता DDS /ORC/ORC(P) या योजना कायदेशीर मान्यता नाही. २० जानेवारी, २००५ पासून विद्युत अधिनियम २००३ ची अमलबजावणी देशात सुरु झालेली असून त्यातील कलम १८५ नुसार जुने कायदे व त्यातून असलेली अधिकाररित्या निरसित झालेली आहे. विज वितरण कंपनीने दिनांक ३१.०१.२००८ रोजी पावती क्रमांक ६३६२०९२ अन्वये १० टक्के मंजूरी रक्कम १६५०/- अधिक मिटरिंग चार्जेस १९०००/- एआरसी रु. ५०/- अधिक SA III रु. ५५०००/- अधिक RRB-5 रु. ३५०/- अशी एकूण रक्कम रु. ७६,०५०/- तक्रारदाराकडून भरून घेतलेली आहे. विज कायदा २००३ सप्लाय कोड किंवा शेड्यूल ऑफ चार्जेसमध्ये या सर्व रक्कमांना मंजूरी नाही. राज्य आयोगाच्या आदेशाने हे निश्चित केले आहे की, शेड्यूल ऑफ चार्जेसमध्ये मंजूर केलेल्या रक्कमांशिवाय इतर कोणतीही रक्कम कोणतीही वसूल केले असल्यास ते ग्राहकास परत करावेत. अशा कथनावरून तक्रारदाराने या प्रकरणांतील सर्व कायदेशीररित्येला अधिन राहून ग्राहकाचा अंदाजपत्रकानुसार खर्च रु. २,७२,९६०/-, चलन भरले दिनांक म्हणजे ३१.०१.२००८ पासून प्रत्यक्ष परतावा देय दिनांकापर्यंत विद्युत अधिनियम २००३ चे ६२ चे उप कलम ६ नुसार व्याजासह परत करण्याचा आदेश व्हावा व तो परतावा ग्राहकांच्या विज देयकामधून समानरित्या परतावा मिळावा अशा मागण्या केलेल्या आहेत.

प्रस्तुत प्रकरणांची नोटीस बजावल्या नंतर विज वितरण कंपनीने कार्यकारी अभियंता, विभागीय कार्यालय इचलकरंजी, यांचे मार्फत हजर होऊन आपले लेखी म्हणणे या कामी खालील प्रमाणे सादर केलेले आहे.

में. अरुंधती कलर कॉर्टन्स प्लॉट क्र. ६० ते ६८ यड्राव ता. शिरोळ ग्राहक क्र. २५०६०००१०९५२ यांचे सविस्तर तक्रार अर्जानुसार व इचलकरंजी ग्रामिण उपविभाग येथील दस्ता ऐवजानुसार वरील औद्योगिक विज जोडणी मंजूरी EE/ICH/ORC(P)/132/06-07, या कार्यालयाचे पत्र क्र. ३६२३ दिनांक २०.०९.२००६ प्रमाणे मंजूरी पत्रातील काम पूर्ण झालेवर विज जोडणी देण्यात आलेली आहे. सदर मंजूरी पत्रानुसार ६३ ते १०० KVA चे रोहित्रची क्षमता वाढ करणेसाठी ग्राहकांनी लेखी पत्र दिले आहे. त्यानुसार ग्राहकांनी १५ टक्के सुपरव्हिजन चार्जेस भरणेसाठी लेखी पत्र दिलेनंतर अंदाजपत्रक रक्कम रु. २,८८,४००/- चे इतके काम झाले नंतर ग्राहकांनी विज जोडणी देण्यात आलेली आहे. सदर तक्रारदार यांचे अंदाजपत्रक हे ORC(P) योजने

18/6/2019

मधून केले असून सदर योजने नुसार ग्राहकास अंदाजपत्रकातील रक्कम परत देणे लागत नाही. सदर ग्राहकास तातडीने विज जोडणी आवश्यक असलेने सदर ग्राहकांनी स्वखर्चाने ORC(P) योजने मधून काम केले आहे. सदर ग्राहकांनी विद्युत पुरवठ्याच्या अटी व शर्ती विनियम मधील मुद्दा क्र. ३.३.८ नुसार मान्यता प्राप्त ठेकेदाराकडून काम करून घेतले आहे. तसेच ग्राहकाने सर्विस कनेक्शन चार्जेस पोटी १५% लेबर चार्जेस रुपये १६५०/- , डीटीसी मिटरिंग चार्जेस रु. १९०००/- , अनामत रक्कम रुपये ५५,०००/- कॅपेसिटर टेस्टिंग रुपये ३५०/- व प्रोसेसिंग फी रुपये ५०/- असे एकूण ७६,०५०/- रुपये रक्कम महावितरण कंपनीकडे पावती क्र. ६३६५०९० दिनांक ३१.०१.२००८ रोजी भरणा केलेली असून या व्यतिरिक्त Infrastructure उभारणेसाठी आवश्यक असणा-या २,८८,४००/- रुपये रक्कमेचा भरणा महावितरणकडे केलेला नाही. सदर रोहित्रा वरून फक्त मे. अरुधंती कलर कार्टून्स यांनाच विद्युत पुरवठा केला जातो व इतर कोणतेही ग्राहकास विद्युत पुरवठा केला जात नाही.

तसेच परिपत्रक क्र. २५०७९ दिनांक २९-१२-२०१७ नुसार पात्र ग्राहकांने फक्त SLC, ORC and Meter cost जे महावितरण कंपनीकडे दि. २०.०१.२००५ ते २०.०५.२००८ या कालावधी मध्ये भरणा केलेल्या आहे ते परत करणेचा आदेश देणेत आला आहे.

तसेच परिपत्रक क्र. २५०७९ दिनांक २९-१२-२०१७ नुसार पात्र ग्राहकांना फक्त SLC, ORC and Meter cost जे अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाच्या कार्यप्रणाली प्रमाणे वियम ६.६ नुसार गरजेचे होते त्यामुळे सदरचे गा-हाणे हे दाखल करणेस योग्य कालावधी संपून गेला असलेचे निदर्शनास या कार्यालयातर्फे आणून देत आहे.

प्रस्तुत प्रकरणांची सुनावणी दिनांक ०४.०४.२०१९, २४.०४.२०१९, २५.०४.२०१९ व दिनांक २८.०५.२०१९ रोजी घेण्यात आली सुनावणी दरम्यान ग्राहकातर्फे /तक्रारदारातर्फे त्यांचे प्रतिनिधी श्री हरिभाऊ खापरे तर विज वितरण कंपनी तर्फे श्री एस.एल. कोळी कार्यकारी अभियंता व श्री एस.डी. अकिवाटे , अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता हे हजर होते. उभयतान्ही आपआपल्या पक्ष कथनात नमूद मुद्दे या मंचासमोर हिरहारे मांडले तथापी विज वितरण कंपनी तर्फे प्रस्तुतची तक्रार ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल विनियम २००६ च्या विनियम क्र. ६.६ नुसार दाव्यास कारण निर्माण झाल्या तारखेपासून २ वर्षांचे कालावधीत या मंचापुढे दाखल न झाल्याने प्रस्तुतची तक्रार कालबाह्य असून तीला कालमर्यादितेचा बांध येत असल्याने ती खारीज करावी असा युक्तीवाद प्रामुख्याने करण्यात आला. सदरचा मुद्दा खोडून काढताना ग्राहकांचे प्रतिनिधी श्री हरिभाऊ खापरे मा. राज्य विज आयोगा लोकपाल तथा मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांचे निकालाचे आधार घेऊन प्रस्तुत तक्रार मुदतीत असलेबाबत कथन केले उभताचे मुद्दे योग्य त्या ठिकाणी नमूद करून त्याचे विवेचन या आदेशाच्या पुढील भागात करण्यात येत आहे. अर्थात तक्रारदारांनी मागणी केलेल्या Infrastructure cost च्या परतावा मागणी कायदेशीर आहे किंवा नाही हा महत्वाचा मुद्दा या प्रकरणात आहे.

प्रस्तुत प्रकरणाी आमच्या निष्कर्षाकरिता खालील मुद्दे उपस्थित होतात.

19/6

अ.क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
१	तक्रारदारांची तक्रार मुद्दतीत आहे काय?	नाही
२	तक्रारदारांची Infrastructure cost ची परताव्याची योग्य आहे काय?	Does not survive
३	अंतिम आदेश	खालील प्रमाणे

६. आमच्या वरील निष्कर्षाची कारणे खालील प्रमाणे आहेत.

कारणमिमांसा

७. **मुद्दा क्रमांक १:-** प्रस्तुत प्रकरणी खालील बाबी या उभयपक्षी मान्य आहेत.

१. तक्रारदारांना मंजूरी पत्र क्र. EE/ICH/ORC(P)/132/06-07 पत्र क्र. ३६२३ दिनांक २०.०९.२००६ प्रमाणे औद्योगिक विजजोडणी, मंजूरी पत्रातील कामे पूर्ण झाल्यानंतर देण्यात आलेली आहेत.
२. सदर मंजूरी पत्रानुसार ६३ ते १०० के.व्ही.ए. चे रोहित्राची क्षमता वाढ करण्याकरिता ग्राहकांने लेखी पत्र दिलेले होते.
३. अंदाजपत्रकानुसार रु. २,८८,४००/- चे काम झालेले असून त्यानंतर तक्रारदारांना विज जोडणी देण्यात आलेली आहे.
४. तक्रारदारांनी विद्युत पुरवठ्या अटी व शर्ती विनियम २००५ मधील विनियमत ३.३.८ नुसार मान्यता प्राप्त ठेकेदाराकडून काम करून घेतलेले आहे.
५. तक्रारदारांनी पावती क्र. ६३६५०९० दिनांक ३१.०१.२००८ नुसार सर्व्हिस कनेक्शन चार्जेस पोटी १५ टक्के रक्कम लेबर चार्जेस १६५०/- , डीटीसी मीटरिंग चार्जेस रु. १९०००/- अनामत रक्कम रु. ५५०००/- कॅपेसिटर रु. ३५०/- व प्रोसेसिंग फी रु. ५०/-, अशी एकूण रक्कम रुपये ७६,०५०/- विज वितरण कंपनीकडे भरणा केलेली आहे.
६. अंदाजपत्रकानुसार Infrastructure cost उभारणी खर्च रु. २,८८,४००/- अभिप्रेत होता.

तक्रारदाराचे कथनानुसार सदरच्या वाढिव विज जोडणी करता Infrastructure उभारणी खर्च रक्कम रुपये २,७२,९६०/- इतका त्यानी केलेला आहे. विज वितरण कंपनीने आपल्या लेखी म्हणण्यात तक्रारदारांने अंदाजपत्रकात नमूद केलेली Infrastructure cost रुपये २,८८,४००/- विज वितरण कंपनीकडे भरलेली नाही. असे म्हटलेले आहे. तक्रारदारांने सदर Infrastructure cost करता खर्च केलेल्या रक्कमेचा परतावा या प्रकरणी व्याजासह मागितला आहे. Infrastructure उभारणीचा खर्च कोणत्या तारखेला केला हे तक्रारदारांने आपल्या तक्रार अर्जांमध्ये नमूद केलेले नाही. तथापि हा खर्च त्याने त्यास विज जोडणीचे काम पूर्ण झाले अगोदर केलेले आहे. हे गृहीत धरावे लागेल कारण Infrastructure उभारल्या शिवाय त्यास विज जोडणी देणे शक्य नव्हते. जाबदाराचे पत्र क्र. ३६२३ दिनांक २०.०९.२००६ चे पत्राप्रमाणे मंजूरी पत्रातील काम पूर्ण झालेनंतर त्यास विज जोडणी देण्यात आलेली आहे. ही बाब तक्रारदारांने नाकारलेली नाही. याचा अर्थ असा झाला जो काही की, Infrastructure चा खर्च तक्रारदारांने केला तो दिनांक २०.०९.२००६ च्या अगोदर केलेला आहे. तक्रारदारांने अंदाजपत्रकानुसार निवारण कक्ष मंडल कार्यालय कोल्हापूर यांचेकडे आपली तक्रार दिनांक २१.०९.२०१० मध्ये दाखल केल्याचे दिलेले आहे. त्याचा निकाल अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाने दिनांक १४.०११.२०१८ ला ३ महिन्यांचे काळीत दिला असल्याचे दिसते. त्यानंतर तक्रारदारांने प्रस्तुत तक्रार दिनांक

10/6

...५...

०८.०१.२०१९ ला या मंचापुढे सादर केलेली आहे. जाबदार विजवितरण कंपनीच्या कथनानुसार तक्रारदाराची तक्रार ही मुदतबाहय असल्याने या मंचास सादरची तक्रार दाखल करुन घेता येत नाही व ती चालण्यास पात्र नाही तर तक्रारदाराचे कथनानुसार , विज कायदा २००३ मध्ये अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष किंवा हे मंच यांच्यापुढे तक्रार दाखल करण्याकरिता कोणतीही मुदत घालून देण्यात आली नसल्याने त्या करिता कोणत्याही दुय्यम विधीनियमा (Subordinate-legislation) अन्वये अशी कालमर्यादा घालून देता येत नाही. यामुळे विनियम क्र. ६.६ हा प्रभावहिन होतो. दुसरे असे की, तक्रारदाराने केलेला Infrastructure चा खर्च , DDF वगळता इतर कोणत्याही योजनेतील Infrastructure खर्च, परत करण्याची जबाबदारी ही विज वितरण कंपनीचे असल्याचे मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालामधून स्पष्ट होते, त्यामुळे ग्राहकांने केलेला वसूल करुन मागण्याचा अधिकार हा अबाधित असतो त्यामुळे तक्रारदारांला continuous cause of action असते यामुळे तक्रारदाराची तक्रार ही मुदतीत आहे, तिला मुदतीचा बाध येत नाही. तक्रारदाराने केलेला Infrastructure चा खर्च त्यास परत मिळण्याचा अधिकार आहे किंवा नाही हा प्रश्न प्रस्तुत प्रकरणामध्ये दुय्यम दर्जाचा (secondary)आहे. जर तक्रारदाराची तक्रार मुदतबाहय असेल आणि ती खारिज करण्यास पात्र असेल तर तो प्रश्न निकालाकरिता उपस्थित होणार नाही (will not survive) .पण जर तक्रार मुदतीत असेल तर त्या मुदत्यावर या मंचाला निष्कर्ष द्यावा लागेल. म्हणून मुदतीचा मुद्दा प्रथम विचारात घेण्यात आलेला आहे.

ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल विनियम २००६ च्या विनियम क्र. ६.६ अन्वये, ज्या दिनांकास कार्यवाहीचे कारण घडले असेल त्या दिनांकापासून २ वर्षांचे आत जर गा-हाणे दाखल करण्यात आले नाही तर मंच असे गा-हाणे दाखल करुन घेणार नाही, असे स्पष्टपणे नमूद केलेले आहे. तक्रारदारांनी आपली तक्रार मुदतीत असल्याच्या विधानाकरिता मुळ तक्रार अर्ज (परिशिष्ट अ मधील पान क्र. ६ ते १३ मध्ये राज्य विज आयोग यांचे विविध निकाल विद्युत लोकपाल मुंबई मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे सिव्हील अपिल क्र. ७८५६/२०१२ तसेच सिव्हील अपिल क्र. ४३०५/२००७ शेडयूल ऑफ चार्जेस केसमधील महाराष्ट्र राज्य विज आयोगाचे विविध निकाल यांचा उल्लेख करुन मा. सर्वोच्च न्यायालयाने अर्धन्यायीक प्राधिकरणा पुढील प्रकरणी मुदतीचा कायद्या लागू पडत नाही असे निकाल दिलेले आहेत. असे प्रतिपादन केलेले आहे .विजवितरण कंपनीचे परताव्याबद्दलचे विविध परिपत्रके यांचा देखील उल्लेख केलेला आहे विस्तारभयापोटी या सर्वांचा सविस्तर उल्लेख करता येणार नाही तथापि आम्ही त्या सर्व बाबींचा, निकालाचा साकल्याने विचार केलेला आहे.तक्रारदाराचे कथनानुसार ग्राहकाला विज पुरवठा करण्याचे दायित्व, विज कायदा, महाराष्ट्र विज नियमाक आयोग (विज पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्या इतर शर्ती) विनियम २००५ अन्वये परवाना धारक विज वितरण कंपनीचे असून त्यातील कलम १८.१नुसार प्रत्येक परवाना धारक कंपनीला विज आयोगाकडे शेडयूल ऑफ चार्जेस दाखल करण्याचे बंधन आहे. शेडयूल ऑफ चार्जेस, ही विद्युत अधिनियम २००३ च्या कलम ५० मधील सप्लाय कोड, मधील विज जोडणीसह, वितरण कंपनीने करावयाचा किंवा ग्राहकाने करावयाचा खर्च यांची आर्थिकता निश्चित करणारी तरतूद आहे. विज पुरवठा करण्याकरिता Infrastructure ची निर्मिती करणे ही विज वितरण कंपनीची जबाबदारी आहे व त्याकरिता आवश्यक असणारी आर्थिक तरतूद ही विद्युत अधिनियमत २००३ चे खंड ७ मधील तरतूदीनुसार टॅरिफ करण्यात येत असते या कायदेशीरतेमुळे DDF वगळता इतर अन्य योजना जसे की DDS /ORC/ORC(P) या कायदेशीर नव्हे ORC(P) योजनेचे नाव Infrastructure खर्च ग्राहकांवर लादणे हे सर्वस्वी बेकायदेशीर आहे त्यामुळे तो खर्च वसूल करण्याचा ग्राहकाचा हक्क अबाधित आहे. तक्रारदाराचे कथनानुसार दिनांक २०.०१.२००५ पासून विद्युत कायदा २००३ ची अमलबजावणी आपल्या देशात सुरु झालेली असून त्यातील कलम १८५

19/6

...६...

अन्वये जुने कायदे व त्यातून असलेली अधिकारीता निरसित झालेली आहे. तसेच महाराष्ट्र राज्य विज नियमक आयोग यानी निर्गमित केलेले विद्युत पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्या इतर अटी , विनियम २००६ हे २० जानेवारी २००५ पासून अंमलात आलेले आहेत. त्यामध्ये कुठेही DDS/ORC /ORC(P)/CSS अशा कोणत्याही योजना मंजूरी दिलेली नाही. शेडयूल ऑफ चार्जेस, मंजूरी केस क्र. ७०/२००५ दिनांक ०८.०९.२००६ च्या आदेशाने मंजूर झालेले आहेत. त्यामध्ये देखिल या योजनाचा उल्लेख नाही किंवा त्याच्या कायदेशीरते बदल कोणताही उल्लेख नाही. केवळ DDF योजने खाली दिल्या जाणा-या विजजोडणी करता ग्राहकांने केलेला Infrastructure चा खर्च ग्राहकांस वसूल करता येत नाही किंवा त्याचा परतावा मागता येत नाही कायदयाची ठाम परिस्थिती आहे. त्यामुळे ORC(P) योजने खाली बेकादेशीररित्या ग्राहकावर बसवण्यात आलेला Infrastructure cost चा परतावा हा अबाधित राहतो आणि तो अधिकार बजावणेकरिता कोणत्याही मुदतीचा कायदा त्यास लागू पडत नाही.

तक्रारदारांनी आपल्या तक्रार अर्जास दाव्याचे कारण मुदतीत घडले हे दाखविण्याकरता महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाचे कार्यकारी संचालक, म.रा.वि.वि.कं.मर्या. यांना दिलेले पत्र क्र. MERC/TECH/FY 2017-18 /3955 दिनांक २०.०४.२०१७ , यावर आपली मदार ठेवलेली आहे. सदरच्या पत्रान्वये राज्य विज आयोगाने , मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अपिल क्र. ४३०५/२००७ मध्ये पारित केलेला स्थगितीचा अंतरिम आदेश, सदरचे अपिल मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक १०.११.२०१६ रोजी खारित केल्याने रद्दबातल झाला असल्याने मा. विज आयोगाच्या केस ८२/२००६ मधील दिनांक १७.०५.२००७ आणि दिनांक २१.०८.२००७ च्या आदेशानुसार काय काय पुर्तता करण्यात आलेली आहे. त्याबद्दलचा अहवाल मार्गविलेला आहे. या पत्रावरून तक्रारदारास आपल्या प्रस्तुत तक्रारी करता दाव्याचे कारण निर्माण झाले असे कदापि म्हणता येत नाही. हे जरूर आहे की, मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील ७८५६/२०१२ मधील आपले १९.०६.२०१७ चे आदेशात राज्य विद्युत नियमक आयोगाला परवाना धारक विज वितरण कंपनीकडून अशा आयोगाने निर्गमित केलेल्या नियम व विनियमाचे तसेच आयोगाने पारीत केलेल्या आदेशाचे पालन करणे भाग पाडण्याचे अधिकार आहेत, असे नमूद केले आहे. परंतु ह्या , मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा निकालाचा तक्रारदाराला काय उपयोग होतो हे तक्रारदारातर्फे स्पष्ट करण्यात आलेले नाही.

तक्रारदारांतर्फे आपल्या तक्रार अर्जात पान क्रमांक ६ ते १३ तसेच पान क्र. १४ मध्ये नमूद केलेले राज्य विज आयोगाचे निकाल, मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे निकाल विद्युत लोकपाल यांचे निकाल, विज कायदा २००३ चा कलम ६२.६ चा आधार, मा. उच्च न्यायालया मुंबईचे रिटपिटिशन क्र. २७९८/२०१५ चा दिनांक १८.०१.२०१७ चा निकाल Appellate tribunal for electricity चा अपिल क्रमांक १९७/२००९ मधील दिनांक ११.०३.२०११ चा निकाल, हयांचा आधार घेतलेला आहे. हे सर्व निकाल प्रस्तुत प्रकरणाला लागू पडत नाहीत असा या मंचाचा नम्र निष्कर्ष आहे , कारण या सर्व प्रकरणामध्ये तक्रारदार /ग्राहकाकडून परवाना धारक विज वितरण कंपनीने बेकादेशीररित्या रक्कमा वसूल केलेल्या होत्या व त्या रक्कमाच्या परताव्याची मागणी त्या त्या ग्राहकांनी केली असता विज वितरण कंपनीने नाकारलेली होती. प्रस्तुत प्रकरणामध्ये कुठेही, तक्रारदारांनी, एकाही अक्षराने त्याने केलेल्या Infrastructure cost च्या परताव्याची मागणी अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष पुढे तक्रार दाखल करण्यापूर्वी किंवा या मंचापुढे दाखल करण्यापूर्वी , विज वितरण कंपनीकडून केलेली होती व ती मागणी विज वितरण कंपनीने फेटाळून लावलेली होती, असणे म्हटलेले नाही. ग्राहकाला परताव्याचा हक्क असतो स्पष्ट वगळी परंतु त्या हक्काची अंमलबजावणी ग्राहकांने करणे व तो हक्क नाकारल्या

section ४२ . The regulation ६.६ uses the word "Forum " which obviously mean C.G.R.F. and not the I.G.R.Cell of the distribution licensees W.P. ६८५९/२०१७ ते W.P. ६८६२ /२०१७ मधील निकालात मा. उच्च न्यायालयाने वरील दोन्ही निकालामध्ये न्यायमूर्तीनी मांडलेल्या दृष्टीकोनांमध्ये फरक नाही तथापि M.S.E.D.C.L च्या केसमध्ये उच्च न्यायालयाने असे देखिल म्हटले आहे की, जरी ही एखाद्या ग्राहकांला अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षासमोर तक्रार मांडावयाची असेल तर ती तक्रार Reasonable time मध्ये दाखल करणे जरूरी आहे. W.P. ६८५९/२०१७ ते W.P. ६८६२ /२०१७ मधील ग्राहकांकडून विज वितरण कंपनीने जादाचा इंधन अधिभार (excess fuel adjustment costs) बेकादेशीररित्या वसूल केलेला होता व तो विद्युत कायदा २००३ अन्वये स्थापित केलेल्या ग्राहक तक्रार निवारण मंचाने त्या ग्राहकांस परत करण्याचा आदेश पारित केलेला होता व तो आदेश मा. उच्च न्यायालयासमोर विचारार्थ होता. सदर प्रकरणांत मा. उच्च न्यायालयाने विज वितरण कंपनीने इंधन अधिभार वसूल करण्या करता दिलेले देयके, हे, सदर ग्राहकांना legal injury करणारे असून त्या देयकामुळे त्यातील तक्रारदाराना cause of action निर्माण झालेले होते, असे नमूद केलेले आहे. मा. उच्च न्यायालयाचा हा दंडक प्रस्तुत प्रकरणास लावण्याचा झाल्यास ज्या तारखेला तक्रारदारांनी कथित ORC(P) योजने खाली Infrastructure चा खर्च केला त्या तारखेला तक्रारदारांना तो खर्च वसूल करण्याचा अधिकार निर्माण झाला आणि त्या तारखेला तक्रारदाराना cause of action निर्माण झाले त्यामुळे खर्च केले तारखेपासून २ वर्षांचे कालावधीत, तक्रारदारांनी ही तक्रार या मंचापुढे दाखल करणे विद्युत पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्या इतर अटी , विनियम २००६ च्या विनियम क्र. ६.६ नुसार अभिप्रेत होते . जवळ पास १२ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधी करता तक्रारदार काहीही न करता गप्प बसलेले होते. या काळात त्यांनी विज वितरण कंपनीला साधा लेखी अर्ज किंवा नोटीस, Infrastructure cost चा परतावा मागणारी पाठविलेले नाही. या उशीरा करता काही एक स्पष्टीकरण तक्रारदाराकडून आलेले नाही. विद्युत पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्या इतर अटी , विनियम २००६ च्या विनियम क्र. ६ मध्ये कुठेही सदरचा कालावधी कोणत्याही कारणाकरिता क्षम्य करावा असे प्रावधान नाही त्यामुळे प्रस्तुत तक्रार सदर विनियमानुसार कालाबाहय असून दिला मुदतीचा बाध येतो असे या मंचाचा स्पष्ट निष्कर्ष आहे म्हणून या मंचाने वर नमूद मुद्दा क्रमांक १ चे उत्तर नकारार्थी दिलेले आहे.

मुद्दा क्रमांक २ :- वास्तविक प्रस्तुत तक्रार अर्जाला मुदतीचा बाध येत असल्याने ती कायदयाने या मंचाच्या समोर चालू शकत नसल्याने, मुद्दा क्रमांक २ या मंचासमोर विचाराकरिता उपस्थित (survive) होत नाही . तथापि जर मुद्दा क्रमांक १ चा या मंचाने काढलेला निष्कर्ष , काही कारणाने रद्द करण्यात आला तर त्या प्रसंगी मुद्दा क्रमांक २ वर काही निष्कर्ष काढणे आवश्यक ठरेल . तक्रारदारांनी जी काही केस या मंचापुढे मांडलेली आहे जे काही वरीष्ठ न्यायालयाचे निकाल व कायदयाच्या तरतूदी (जे तक्रार अर्जात सविस्तररित्या मांडलेले आहेत .) त्या वरून तक्रारदारांना त्यांनी केलेला Infrastructure चा खर्च परत मागण्याचा अधिकार आहे हे स्पष्ट दिसून येते. तथापि सदर हक्क बजावण्याकरिता प्रस्तुत प्रकरणी मुदतीच्या कायदयाचा बांध येतो सबब ही तक्रार ना मंजूर करण्यास पात्र आहे, असा या मंचाचा निष्कर्ष आहे. तथापि मुद्दा क्रमांक २ वर नमूद केलेल्या कारणाकरिता या मंचाच्या निष्कर्षाकरिता उपस्थित होत नाही .सबब आम्ही मुद्दा क्रमांक २ चे उत्तर "Does not survive" असे आम्ही दिलेले आहे.

19/10

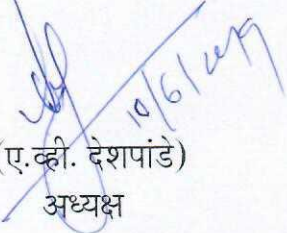
मुद्दा क्रमांक ३ :- वरील सर्व कारणावरून प्रस्तुत तक्रार अर्जास मुदतीचा बाध येत असल्याने व तो कायदयाने चालू शकत नसल्याने खारीज करण्यास पात्र आहे असा आमचा निष्कर्ष आहे. त्यामुळे आम्ही खालील आदेश पारित करित आहोत .

आदेश

- १) तक्रार नामंजूर करण्यात येत आहे.
- २) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

11/06
(एन.के.ताडे)
सदस्य सचिव

10/6/2017
(ए.व्ही. देशपांडे)
अध्यक्ष

